

II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών και ημιφυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας ⁽¹⁾ και τα Συμπληρωματικά Παραρτήματα ⁽²⁾

(91/C 31/01)

Στις 26 Σεπτεμβρίου 1988, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 Ρ της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση και τα συμπληρωματικά παραρτήματα.

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 4 Σεπτεμβρίου 1990 με βάση την έκθεση της κ. Robinsop, γενικής εισηγήτριας.

Κατά την 280ή σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1990), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Τα περιβαλλοντικά προγράμματα δράσης της Κοινότητας προβλέπουν μέτρα για την προστασία της φύσης, στην οποία εντάσσεται και η προστασία των οικοτόπων και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

1.2. Πρωταρχικός σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να προβλεφθεί μία νομική ρύθμιση για την προστασία των οικοτόπων σπάνιων ειδών και ειδών που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν ή απειλούνται με εξαφάνιση στην Κοινότητα. Ο συγκεκριμένος στόχος της πρότασης είναι να δημιουργηθεί μέχρι το 2000 ένα δίκτυο προστατευόμενων ζωνών άγριας πανίδας και χλωρίδας σε ολόκληρη την Κοινότητα, και να εξασφαλισθεί με τον τρόπο αυτό η αποτελεσματικότερη εφαρμογή της Σύμβασης της Βέρνης περί άγριας πανίδας και χλωρίδας και φυσικών οικοτόπων. Τα μέσα με τα οποία η πρόταση επιδιώκει την επίτευξη του στόχου αυτού είναι τα εξής:

(I) η χάραξη ενός γενικού πλαισίου κοινοτικής νομοθεσίας βάσει της οποίας τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία των ειδών και των βιοτόπων, με αποτέλεσμα να απαιτηθεί ενδεχομένως η επικύρωση και η υιοθέτηση της Σύμβασης της Βέρνης με τη θέσπιση κοινοτικών νόμων — οι λεπτομέρειες εφαρμογής εναπόκεινται στα κράτη μέλη, βάσει της αρχής της επικουρικότητας

(II) ο εντοπισμός, σε μια σειρά παραρτημάτων, των ειδών και οικοτόπων που χρήζουν προστασίας

(III) η συμπερίληψη στα παραρτήματα ορισμένων γενικών αρχών για τη διαχείριση της άγριας πανίδας και χλωρίδας

(IV) η απαίτηση να εκτιμούνται οι επιπτώσεις στο περιβάλλον των Ζωνών Ειδικής Προστασίας στα πλαίσια του Άρθρου 5(2) της πρότασης της Επιτροπής στις περιπτώσεις που είναι απαραίτητη η προστασία των οικοτόπων, (απειλούμενοι οικοτόποι ή οι οικοτόποι ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση).

1.3. Ενώ η ΟΚΕ εγκρίνει το βασικό στόχο της οδηγίας, θεωρεί ότι η παρούσα πρόταση, όπως αυτή έχει σχεδιασθεί, δεν μπορεί να επιτύχει τους στόχους και σκοπούς της. Είναι απαραίτητο να καταρτισθεί ένα αναθεωρημένο κείμενο, μαζί με μια σειρά ακριβέστερων παραρτημάτων που να προσδιορίζει σαφέστερα την ακριβή εμβέλεια του ρόλου της Κοινότητας και του ρόλου των κρατών μελών στην προστασία της φύσεως. Το αναθεωρημένο κείμενο θα πρέπει να προσδιορίζει σαφώς τις ευρωπαϊκές διαστάσεις της προστασίας των οικοτόπων και των ειδών. Θα πρέπει να διατυπωθεί σαφέστερα και να καθορίζεται με ακρίβεια ορισμούς ώστε να αποφευχθούν πολλές νομικές ασάφειες που ενδέχεται να προκύψουν σε περίπτωση που η παρούσα πρόταση υιοθετηθεί χωρίς τροποποιήσεις. Οι απαιτήσεις αυτές είναι ουσιαστικές για την αποτελεσματική εφαρμογή της προτεινόμενης οδηγίας. Ακόμη, η έλλειψη εκτιμήσεων όσον αφορά τις δαπάνες εφαρμογής (που θα επιβαρύνουν τους φορολογούμενους, τους γεωργούς και βιομήχανους), αποτελεί σημαντικό μειονέκτημα.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 247 της 21. 9. 1988, σ. 3.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 195 της 3. 8. 1990, σ. 1.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υποστηρίζει τους στόχους της προστασίας των ευρωπαϊκής σημασίας βιοτόπων πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν. Πιστεύει ότι η κοινοτική δράση στον τομέα αυτό είναι επιθυμητή.

2.2. Η ΟΚΕ λαμβάνει υπόψη τη Σύμβαση περί Διατήρησης των Αποδημητικών Πτηνών που ανήκουν στην Άγρια Πανίδα (Σύμβαση της Βόννης), τη Σύμβαση περί Διατήρησης της Άγριας Ζωής και του Φυσικού Περιβάλλοντος της Ευρώπης (Σύμβαση της Βέρνης) και τη Σύμβαση περί Υδροτόπων Διεθνούς Σημασίας, ιδιαίτερα ως βιοτόπων υδροβίων πτηνών (Σύμβαση Ράμσαρ) ⁽¹⁾. Παρατηρεί με λύπη ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν επικυρώσει τη Σύμβαση της Βέρνης ή δεν εφαρμόζουν όλες τις διατάξεις της.

2.3. Η ΟΚΕ λαμβάνει υπόψη την οδηγία για τη διατήρηση των άγριων πτηνών ⁽²⁾. Σημειώνει με λύπη ότι η οδηγία δεν εφαρμόζεται πλήρως από τα περισσότερα κράτη μέλη και ζητεί την ολοκληρωτική εφαρμογή της μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1993.

2.4. Έχοντας υπόψη τα δεδομένα αυτά, η ΟΚΕ έχει σοβαρές επιφυλάξεις όσον αφορά τη μορφή και το περιεχόμενο της προτεινόμενης οδηγίας για τους βιοτόπους. Θα ήταν χρήσιμο αν η προτεινόμενη οδηγία περιελάμβανε μια σαφή ανάλυση των σκοπών από τους οποίους θα μπορούσαν να προέλθουν λειτουργικοί στόχοι. Θα ήταν επίσης χρήσιμο αν η προτεινόμενη οδηγία προσδιόριζε σαφέστερα τα λειτουργικά όρια της επικουρικότητας σε ό,τι αφορά τους ρόλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών στην προστασία των βιοτόπων και των ειδών. Στη σημερινή μορφή της, η προτεινόμενη οδηγία είναι υπερβολικά αόριστη και ασαφής.

2.5. Η προτεινόμενη οδηγία θα πρέπει να προσανατολισθεί σαφώς προς την προστασία των βιοτόπων ευρωπαϊκής σημασίας και των ειδών τους που απειλούνται με εξαφάνιση. Συνεπώς, τα παραρτήματα οφείλουν να είναι όσο το δυνατόν συντομότερα και να επικεντρώνονται απόλυτα στους αναφερόμενους βιοτόπους και είδη ευρωπαϊκής σημασίας.

2.6. Είναι αναμφισβήτητη η σημασία του καθορισμού σαφών στόχων και σκοπών. Χωρίς παρόμοιους στόχους και σκοπούς η οδηγία μπορεί να έχει την ίδια τύχη με την οδηγία για τα πτηνά. Είναι χειρότερο να υπάρχει μια αποτελεσματική οδηγία από την παντελή έλλειψη οδηγίας. Η οδηγία πρέπει να είναι, και να φαίνεται ότι είναι, λειτουργική. Οφείλει να ενσωματωθεί στις εργασίες του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος για να δημιουργηθεί ένα ισχυρό σύστημα ελέγχου, και πρέπει να δίδεται ευρεία δημοσιότητα σε οποιαδήποτε έλλειψη προόδου. Χρειάζεται να καθορισθούν ρεαλιστικές προθεσμίες για την υλοποίηση και επίτευξη των

στόχων (βλέπε στις παρατηρήσεις για την οδηγία περί πτηνών στο σημείο 2.3 παραπάνω). Την επίβλεψη της εφαρμογής και της λειτουργίας θα πρέπει να αναλάβει μια Συμβουλευτική Επιτροπή που να είναι σε θέση να προτείνει σαφείς ενέργειες σε περίπτωση που οι στόχοι δεν υλοποιηθούν.

2.7. Πρέπει να δοθεί ορισμός πολλών από τους όρους που χρησιμοποιούνται στην πρόταση για να έχουν νομική ασφάλεια. Για παράδειγμα, επιβάλλεται να δοθεί ορισμός της έννοιας «Άγριος» όπως και των όρων «Προστατευόμενος» και «Σχέδιο διαχείρισης». Θα πρέπει να καταρτισθεί ένα ακόμη παράρτημα που να περιέχει τους ορισμούς των όρων που χρησιμοποιούνται στην οδηγία.

2.8. Η υιοθέτηση της προτεινόμενης οδηγίας θα έχει συνέπειες για τη λειτουργία ορισμένων κοινοτικών χρηματοδοτικών οργάνων. Θα έχει επίσης επιπτώσεις σε ορισμένους σημαντικούς τομείς κοινοτικής πολιτικής, όπως η γεωργία, η περιφερειακή πολιτική, οι μεταφορές και η βιομηχανία. Για να σχηματίσει η ΟΚΕ θετική άποψη για την πρόταση, χρειάζεται να γίνει εκτεταμένη μνεία των επιπτώσεων της προτεινόμενης οδηγίας σε άλλες πολιτικές της Κοινότητας.

2.9. Στην πρόταση δεν επισυνάπτεται δημοσιονομικό δελτίο. Ωστόσο, χρειάζεται σημαντική χρηματοδότηση για να είναι αποτελεσματική. Καλό θα ήταν να αντληθούν οι πόροι για πολλούς αγροτικούς βιοτόπους από τα κεφάλαια της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (για γεωργούς που υποχρεώνονται από την οδηγία να προστατεύουν έντομα κλπ.) και για τους αστικούς βιοτόπους από τα αναπτυξιακά κεφάλαια της Κοινότητας (για βιομηχανίες των οποίων τα προγράμματα ανάπτυξης και επέκτασης μπορεί να επηρεασθούν αρνητικά από την υιοθέτηση της οδηγίας). Πάντως, στο δελτίο της χρηματοδότησης όλων των αναπτυξιακών προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα πρέπει να γίνεται αναφορά στις συνέπειες για τους βιοτόπους άγριας πανίδας και χλωρίδας (βλέπε άρθρο 7 του κανονισμού 2052/88 που αναφέρει ότι όλα τα μέτρα που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία ή λαμβάνουν ενίσχυση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων πρέπει να «συμβαδίζουν με ... κοινοτικές πολιτικές, μεταξύ άλλων και με εκείνες που αφορούν ... την προστασία του περιβάλλοντος»).

2.10. Λόγω της γεωγραφικής θέσης πολλών βιοτόπων και ειδών, η ΟΚΕ πιστεύει ότι η οδηγία πρέπει να τροποποιηθεί για να μπορέσει να εφαρμοσθεί στη μείζονα Ευρώπη. Αυτό ισχύει κυρίως για τους ορεινούς βιοτόπους, για τα παρθένα ή σχεδόν παρθένα δάση, τα έλη και για τα καθαρά γλυκά ύδατα.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

3.1. Διάρθρωση των παρατηρήσεων

Η πρόταση αποτελείται από ορισμένα άρθρα που ταξινομούνται σε κεφάλαια. Συνεπώς, οι ειδικές παρατηρήσεις της ΟΚΕ επικεντρώνονται στα κεφάλαια της πρότασης παρά στα συγκεκριμένα άρθρα της.

⁽¹⁾ Βλέπε «Η κατάσταση του περιβάλλοντος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα κατά το 1986» (ISBN 92-825-6973-X Αριθμός καταλόγου: CL-NO-10-633-EN-C).

⁽²⁾ Οδηγία 79/409/ΕΟΚ (ΕΕ αριθ. L 103 της 25. 4. 1979).

3.2. Γενικές διατάξεις (Άρθρα 1-3)

3.2.1. Άρθρα 1 και 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας πρέπει να διασαφηνισθεί ότι στην άγρια χλωρίδα και πανίδα θεωρείται ότι περιλαμβάνονται μόνο τα είδη ή τα υποείδη του φυτικού και ζωϊκού βασιλείου. Τα είδη και τα υποείδη είναι σημαντικά επειδή αποτελούν επιστημονικά αναγνωρισμένες μονάδες που παρουσιάζουν αξιολογή γενετική ποικιλομορφία. Θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι η οδηγία δεν αφορά είδη μικροοργανισμών, όπως τα βακτηρίδια, οι ιοί, ή τα περισσότερα είδη μυκήτων (που ενδέχεται να προστατεύονται στα μεμονωμένα κράτη μέλη).

3.2.2. Άρθρο 3

Έχει σημασία να προσδιορισθούν σαφείς στόχοι για την οδηγία. Σκοπός της πρότασης είναι, εν μέρει, η εφαρμογή της Σύμβασης της Βέρνης (1). Συνεπώς επιβάλλεται να δοθεί ένας ικανοποιητικός προσδιορισμός της «κατάστασης διατήρησης» των βιοτόπων και προτείνεται όπως ο προσδιορισμός βασισθεί στη διατύπωση που χρησιμοποιείται στο άρθρο 1 της Σύμβασης της Βόννης (2).

Επομένως, στο άρθρο 3 της πρότασης παρεμβάλλεται πρόθετο άρθρο 3(2) με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«(ζ)το ικανοποιητικό καθεστώς διατήρησης ενός είδους ορίζεται ως ακολούθως: Καθεστώς διατήρησης σημαίνει: το σύνολο των επιδράσεων που επενεργούν στο είδος και είναι δυνατό να επηρεάσουν τη μακροπρόθεσμη κατανομή και αφθονία του.

Το καθεστώς διατήρησης θα θεωρείται ικανοποιητικό όταν:

(1)τα στοιχεία για τη δυναμική του πληθυσμού καταδεικνύουν ότι το είδος διατηρείται μακροπρόθεσμα ως βιώσιμη συνιστώσα των οικοσυστημάτων του·

(2)το γεωγραφικό φάσμα στο οποίο απαντάται το είδος δεν υφίσταται τώρα μείωση ούτε και ενδέχεται να μειωθεί σε μακροπρόθεσμη βάση·

(3)υπάρχει, και θα υπάρξει στο προβλεπόμενο μέλλον, ένα επαρκές οικοσύστημα για τη διατήρηση του πληθυσμού των ειδών σε μακροπρόθεσμη βάση.

Το καθεστώς διατήρησης θα θεωρείται ικανοποιητικό όταν πληρούνται και οι τρεις όροι που εκτίθενται στις περιπτώσεις (1)-(3), και ως μη ικανοποιητικό όταν ένας ή περισσότεροι από τους όρους που εκτίθενται στις περιπτώσεις (1)-(3) δεν πληροίται.»

(1) Σύμβαση για τη διατήρηση της άγριας ζωής στην Ευρώπη και των φυσικών βιοτόπων — 1979 (ΕΕ αριθ. L 38 της 10. 2. 1982).

(2) Σύμβαση για τα αποδημητικά είδη άγριων ζώων (ΕΕ αριθ. L 210 της 10. 7. 1982).

3.3. Προστασία των βιοτόπων (Άρθρα 4-9)

Γενικά

Η ΟΚΕ πιστεύει ότι το στοιχείο αυτό της πρότασης έχει κεφαλαιώδη σημασία, επειδή τα σημαντικότερα προβλήματα κατά την εφαρμογή της οδηγίας για τα πτηνά και των ισχυουσών διεθνών συμβάσεων αντιμετωπίζονται στη διατήρηση των βιοτόπων.

3.4. Εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον (Άρθρα 10-11)

3.4.1. Άρθρο 10

Δεν είναι μόνο οι πολιτικές που επηρεάζουν τους οικοτόπους άγριας πανίδας και χλωρίδας, αλλά και κυβερνητικές μέθοδοι και διαδικασίες σ' όλα τα επίπεδα (κοινοτικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό). Για παράδειγμα, σε πολλά κράτη μέλη οι γεωργικές και δασοκομικές δραστηριότητες είτε δεν υπόκεινται στο συνήθη έλεγχο του σχεδιασμού της χρήσης γαιών είτε απαλλάσσονται από αυτόν. Μέθοδοι διαδικασιών προγραμματισμού και ελέγχου της χρήσης γαιών μπορεί να έχουν εξίσου σημαντική επίδραση όπως και σε γενικότερες πολιτικές. Αυτό ίσως είναι ιδιαίτερα επιζήμιο για τους οικοτόπους, π.χ. ένα μικρό ρυάκι όπου φύεται το άγριο ενυδρόκαρδαμο (νεροκάρδαμο) μπορεί να αφανιστεί από έναν γεωργό που καλλιεργεί τη γειτονική γη επί ένα έτος. Υπάρχουν πολλά μείζονος σημασίας παραδείγματα όπως η έλλειψη μέτρων κατάλληλου ελέγχου ώστε να εξασφαλισθούν οι ενδεδειγμένοι τρόποι αναδάσωσης ή η δυνατότητα αποστράγγισης για την ανάπτυξη γεωργικών δραστηριοτήτων ή άλλους οικονομικούς σκοπούς που υποβιβάζουν σε σοβαρό βαθμό πολλούς ελώδεις οικοτόπους. Οι έλεγχοι ανάπτυξης και οι διαδικασίες προγραμματισμού τυγχάνουν διαφορετικής αντιμετώπισης στα διάφορα κράτη μέλη.

Μπορεί να προκύψει σύγκρουση μεταξύ των στόχων αυτής της οδηγίας, που αποβλέπει στην προστασία των οικοτόπων, και των στόχων άλλων κοινοτικών μέσων που αποβλέπουν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, όπως π.χ. τα Ευρωπαϊκά Ολοκληρωμένα Προγράμματα.

Η προστασία του περιβάλλοντος οφείλει να γίνεται διαμέσου διαδικασιών προγραμματισμού και ανάπτυξης σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα και μεταξύ άλλων με αποφάσεις όσον αφορά τη χρήση της γης για ανάγκες εθνικής ασφάλειας.

Η οδηγία για τους οικοτόπους θα επιβάλει νέους περιορισμούς στις αποφάσεις για τη χρήση γαιών και τη χωροταξία. Οι περιορισμοί αυτοί, ιδιαίτερα στα πλαίσια πρακτικών που παρουσιάζουν ευαισθησία για το περιβάλλον (π.χ. περιορισμός της χρήσης λιπασμάτων), θα πρέπει να μπορούν να αποζημιώνονται διαμέσου των χρηματοδοτικών μέσων της Κοινότητας. Θα πρέπει να υπάρχουν μηχανισμοί που θα εξασφαλίζουν ότι δεν υπάρχει επικάλυψη μεταξύ της χρηματοδότησης για την προστασία οικοτόπων και άλλων προγραμμάτων αποζημίωσης.

3.4.2. Άρθρο 11

Επειδή το σχέδιο για τις ευαίσθητες από περιβαλλοντική άποψη περιοχές εφαρμόζεται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη, θα πρέπει να αναπτυχθεί μια εποικοδομητική και όχι ανταγωνιστική σχέση μεταξύ της παρούσας οδηγίας και των εν λόγω σχεδίων για την προστασία των οικοτόπων και των ειδών.

3.5. Προστασία των ειδών (Άρθρα 12-18)

3.5.1. Άρθρα 12 και 13

Στα άρθρα αυτά προβλέπεται η περιοδική επανεξέταση των ειδών που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 1, 2 και 3 και τους οικοτόπους που αναφέρονται στο παράρτημα 4. Η ΟΚΕ συνιστά τη διενέργεια της επανεξέτασης αυτής τουλάχιστον σε δετή βάση.

3.5.2. Άρθρο 14

Να γίνει μνεία στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 14 της ανάγκης προστασίας από την ανεξέλεγκτη λήψη σπόρων ή το εμπόριο σπόρων που έχουν ληφθεί με ανεξέλεγκτο τρόπο, προκειμένου για φυτά που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα (εκτός από οργανισμούς προστασίας που κατέχουν σχετική άδεια).

3.5.3. Άρθρο 15

Στο παράρτημα που αναφέρονται τα απαγορευμένα μέσα σύλληψης και θανάτωσης θα πρέπει να γίνει ειδική εξαίρεση των μέσων που επιτρέπονται για κτηνιατρικούς σκοπούς. Σκοπός του παραρτήματος είναι να αποφευχθούν οι άνευ διακρίσεως μέθοδοι θανάτωσης με τις οποίες ένα προστατευόμενο είδος θανατώνεται τυχαία, ενώ ένα μη προστατευόμενο είδος θανατώνεται νομίμως.

3.6. Ενημέρωση (Άρθρο 19)

Άρθρο 19

Το άρθρο 19(2) αναφέρει:

«Η Επιτροπή δημοσιεύει το οριστικό κείμενο της έκθεσης και τη διαβιβάζει στα κράτη μέλη, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.»

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή θα πρέπει να προστεθεί στους αποδέκτες της έκθεσης.

3.7. Έρευνα (Άρθρο 20, καθώς και άρθρο 24)

Η ΟΚΕ θεωρεί ότι τα άρθρα για την έρευνα και την παρακολούθηση πρέπει να συμπτυχθούν σε ένα κεφάλαιο. Το άρθρο 24 θα πρέπει κατά συνέπεια να μετατεθεί και να ενσωματωθεί στο άρθρο 20.

Οι προτεραιότητες της έρευνας θα πρέπει να περιλαμβάνουν τον εντοπισμό των βασικών από οικολογική άποψη ειδών (είδη από τα οποία εξαρτώνται πολλά άλλα είδη), και την παρακολούθηση ενδεικτικών ειδών (είδη που δείχνουν την υγεία της άγριας πανίδας και χλωρίδας στην Ευρώπη).

3.8. Διαδικασία τροποποίησης (Άρθρα 21-23)

Όσον αφορά τη Συμβουλευτική Επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 23, θα πρέπει ταυτόχρονα να αποστέλλεται στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αντίγραφο του σχεδίου μέτρων που υποβάλλονται από την Επιτροπή στην επιτροπή κεφαλαίου 23 για γνωμοδότηση.

3.9. Συμπληρωματικές διατάξεις (Άρθρα 25-27)

3.9.1. Γενικά

Πρέπει να γίνει αναφορά στη σύμβαση για το διεθνές εμπόριο των ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES)⁽¹⁾. Επιβάλλεται να διασαφηνισθεί στις συμπληρωματικές διατάξεις η σχέση μεταξύ της οδηγίας για τους οικοτόπους και της σύμβασης για το διεθνές εμπόριο των ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση.

Οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί διαδραματίζουν παραδοσιακά προεξέχοντα ρόλο στη χάραξη της πολιτικής διατήρησης ενός των κρατών μελών και συμμετέχουν σήμερα ενεργά στην εφαρμογή της. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι ο ρόλος τους όσον αφορά την οδηγία για τους οικοτόπους θα πρέπει να καταστεί σαφής.

3.9.2. Άρθρο 25

Πρέπει να δοθεί ο ορισμός των «εγχωρίων ειδών». Η ΟΚΕ θεωρεί ότι ένα χρονοδιάγραμμα αποτελεί σημαντικό στοιχείο ενός παρόμοιου ορισμού, εφόσον η γεωγραφική εξάπλωση πολλών ειδών έχει αλλάξει από την εποχή των παγετώνων.

Η ΟΚΕ συνιστά να εξετασθούν οι διαδικασίες σχετικά με την ελευθέρωση γεννητικά τροποποιημένων οργανισμών.

4. Παρατηρήσεις που προκύπτουν από τα παραρτήματα

4.1. Στο παράρτημα 1 παρατίθενται τα είδη των οποίων οι οικοτόποι απειλούνται· η ΟΚΕ κρίνει ότι θα πρέπει να περιληφθεί ένα εισαγωγικό σημείωμα στο οποίο θα αναφέρονται τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για να καταρτισθεί αυτός ο πίνακας. Στο παράρτημα 2 παρατίθενται τα ίδια τα απειλούμενα είδη και στην περίπτωση αυτή πρέπει να καταστούν σαφή τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση αυτού του πίνακα. Η ΟΚΕ πιστεύει ότι όλα τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 1 θα πρέπει να περιλαμβάνονται και στο παράρτημα 2. Συνεπώς, το παράρτημα 2 πρέπει να περιέχει μια εισαγωγική παρατήρηση που να τονίζει ότι περιλαμβάνει όλα τα είδη του παραρτήματος

(1) Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 3626/82.

1 καθώς και τα επιπλέον είδη που θα αναφέρονται σε ένα αναθεωρημένο παράρτημα 2.

Τα παραρτήματα δεν παρέχουν ακόμη επαρκή ανάλυση των ειδών που τώρα απειλούνται με εξαφάνιση και των χωρών στις οποίες απειλούνται.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι καταβάλλεται περαιτέρω προσπάθεια για να ορισθεί το πεδίο των παραρτημάτων (βλέπε επίσης 3.5.1) και κρίνει ότι αυτή η εξέλιξη είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική εφαρμογή της οδηγίας.

4.2. Τα ονόματα των ζώων που αναφέρονται στο παράρτημα 1 δεν είναι πλήρη, ενώ το ίδιο συμβαίνει και με τα φυτά του παραρτήματος 2. Η ΟΚΕ συνιστά να παρατεθούν τα πλήρη ονόματά τους, παρά το προηγούμενο της Σύμβασης της Βέρνης.

4.3. Εφόσον η πρόταση βασίζεται στην αρχή της επικουρικότητας, δεν είναι σαφής ο σκοπός που εξυπηρετεί η συμπερίληψη του όρου «Σχέδιο διαχείρισης» στο παράρτημα 3. Ο εν λόγω όρος θα σημαίνει διαφορετικά πράγματα στα διάφορα κράτη μέλη.

4.4. Ορισμένα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα 3 είναι εξαιρετικά κοινά ή ακόμη και παρείσακτα, σε ορισμένα μέρη της Κοινότητας και δεν χρήζουν σχεδίων διαχείρισης στις περιοχές αυτές. Παραδείγματα είναι ο ελαιόπρινος (*ilex aquifolium*) στην Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, και το πολυγόνато (*tamus communis*) στο νότιο τμήμα του Ηνωμέ-

νου Βασιλείου (βλέπε στα επισυναπτόμενα διαγράμματα που έχουν αντιγραφεί από το Perring & Walters, 1962). Παρόμοιες παρατηρήσεις ισχύουν και για τα είδη αγρίων ζώων όπως ο λύγξ και η ικτός η δύσοσμος που είναι παραδοσιακά θηράματα σε ορισμένα κράτη μέλη. Τα είδη που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 3 θα πρέπει να αναφέρονται κατά περιοχές και το παράρτημα να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις περιοχές των κρατών μελών για τις οποίες απαιτούνται σχέδια διαχείρισης.

4.5. Χρειάζεται να τροποποιηθεί το κείμενο της οδηγίας (βλέπε σημείο 4.4 παραπάνω) ώστε να υπάρχει νομική ασφάλεια σε ό,τι αφορά το καθήκον τοπικής προστασίας. Το παράρτημα 4 επικροτείται, πλην όμως ο όρος «προστατευθούν» δεν είναι σαφής.

4.6. Υπάρχουν στο παράρτημα 7 όροι, όπως «υγρότοποι», που είναι άκρας ασαφείς. Το παράρτημα αυτό χρήζει σαφέστερης επαναδιατύπωσης, ώστε να καταστεί σαφές ότι το παράρτημα αναφέρεται σε περιοχές φυσικών και ημιφυσικών βιοτόπων που αποτελούν διαδρόμους μεταξύ περιοχών ειδικής προστασίας.

4.7. Επειδή πρωταρχικό μέλημα της παρούσας οδηγίας είναι η πανίδα και η χλωρίδα (όχι τα πτηνά), το έμβλημα μόνο με πουλιά είναι πολύ άστοχο. Μήπως πρέπει να προστεθεί ένα σύμβολο, π.χ. ένα δένδρο; Το έμβλημα πρέπει να είναι ρεαλιστικό και να μην αιθεροβατεί.

4.8. Στο παράρτημα 11 (σημείο 10) η λέξη «τηλεσκόπηση» θα πρέπει να αντικατασταθεί με τις λέξεις «έλεγχος εξ αποστάσεως».

Βρυξέλλες, 18 Οκτωβρίου 1990.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
François STAEDLIN

